

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5CoCsp/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122203588
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Chalupka
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1122203588.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Chalupku a členov senátu JUDr. Juraja Považana a JUDr. Jany Richterovej v právnej veci žalobcu: B. W., N.. XX. Q. XXXX, A. Y. N. X, A., proti žalovanému: NDS EOOD (Eh ?? Ec EOO?) so sídlom Professor Fridtjof Nansen 37A, Sofia, Bulharská republika, zastúpený Čechová & Partners, s.r.o., IČO: 47 249 129 substitučne zastúpený: Mgr. Marek Varga, advokát zapísaný v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory pod č. 8584, so sídlom Zlatohorská 2, 841 03 Bratislava, Slovenská republika, o náhradu škody, o právomoci súdu a o zastavení konania, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 05.09. 2022, č.k. 7Csp 41/2022-72, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovanému sa voči žalobcovi priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

I. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil konanie pretože vyslovil, že súd nemá právomoc vo veci konať a žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania.

1. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa ust. § 9, 161 zákona č. 160/2015 Z.z. CSP, podľa čl. 4 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012, podľa čl. 7 ods., 2, čl. 18 ods. 1, čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel Ia konštatujúc, že v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7Csp/43/2022 sa žalobca, ktorý je fyzickou osobou, domáhal proti žalovanému, ktorý je právnickou osobou so sídlom v Bulharskej republike, uloženia povinnosti vrátiť 681,3705487 Ethereum (ETH) 2,11300716 bitcoin (BTC) a 222 000 tokenov kryptomeny NEXO a nahradiť žalovanému škodu 2.500.000 €. S poukazom na odôvodnenie 18 nariadenia Brusel Ia toto nariadenie vychádza z predpokladu, že v prípade spotrebiteľských zmlúv sa predpokladá obmedzenie voľnosti účastníkov zmluvy dojednať si právomoc súdov, pričom inak by sa táto zmluvná voľnosť účastníkov mala rešpektovať. Inými slovami, právomoc podľa čl. 18 nariadenia Brusel Ia predstavuje výnimku z pravidiel, ktorú upravuje toto nariadenie vo všeobecnosti.

2. Žalobca odkázal na spotrebiteľskú zmluvu so žalovaným, no z príloh žaloby (trestné oznámenie; č. I. 9 spisu) vyplýva, že v podstate sa jednalo o kúpu akcií spoločnosti NEXO, takže išlo podľa súdu o obchodný vzťah, čiže vzťah aký existuje vo všeobecnosti medzi spoločnosťou a akcionárom. V žalobe síce žalobca tvrdil, že čerpal spotrebiteľské úvery, ale samotná žaloba sa týka vydania (vrátenia) kryptoaktív, ktoré na počiatku žalobca zložil u žalovaného ako na spôsob vkladu a žalovaný mu mal následne poskytnúť predmetné úvery. Teda žaloba, ak by aj vychádzala zo spotrebiteľského vzťahu medzi stranami, netýka sa plnení z daných úverových zmlúv (napr. pre neplnenie žalovaného alebo pre nedôvodnú povinnosť žalobcu plniť), ale výlučne ide o plnenia titulom vkladov, ktoré žalobca vykonal na počiatku celého vzťahu so žalovaným. Tento vzťah má však čisto obchodnú povahu. Z príloh žaloby tiež vyplýva, že žalovaný zakladá pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného len o svoj názor t. j. nie je preukázaná, ani osvedčená legitímácia, pričom na ďalšej strane zápisnice o trestnom oznámení výslovne uvádza, že nedisponuje žiadnou zmluvou, všetko bolo online, nič nepodpisoval, ani nič nevie doložiť,

t. j. ani zmluvu o zriadení účtu, ani zmluvu o poskytnutí úveru. Za týchto okolností súd prvej inštancie nemal ani len základným spôsobom osvedčenú existenciu takého vzťahu, ktorý by zakladal záver, že vzťah medzi stranami (resp. vo vzťahu k žalovanému, ktorý je žalovaným podľa názoru žalovaného) je vôbec nejaký zmluvný vzťah, nie to ešte vzťah spotrebiteľský, čiže vzťah, ktorý by zakladal založenie právomoc tunajšieho súdu podľa čl. 18 ods. 1 nariadenia Brusel Ia. Treba dodať, že založenie právomoci podľa ustanovenia čl. 18 ods. 1 Brusel Ia predstavuje výnimku z pravidla a takúto výnimku ako takú treba vykladať reštriktívne. Za týchto okolností právomoc tunajšieho súdu podľa čl. 18 ods. 1 nariadenia Brusel Ia nie je možné nijako založiť a je dôvodné vo vzťahu k uvedenému nároku konštatovať absenciu právomoci tunajšieho súdu.

3. Zároveň sa žalobca domáhal aj náhrady škody 2.500.000 €. Vzhľadom na absenciu zmluvy medzi účastníkmi ide o nároky z mimozmluvnej zodpovednosti, v prípade ktorých podľa čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia možno žalovaného žalovať v inom členskom štáte za predpokladu, že ide o súd podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa pravidlo osobitnej právomoci stanovené v čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia má vykladať samostatne a striktnie. Právomoc stanovená v čl. 4 nariadenia Brusel Ia, teda právomoc súdov členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko (v tomto prípade sídlo), je totiž všeobecným pravidlom. Iba ako výnimku z tohto všeobecného pravidla upravuje toto nariadenie pravidlá osobitnej právomoci výlučne v taxatívne vypočítaných prípadoch, v ktorých žalovaný môže byť alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu (napr. rozsudok Súdneho dvora z 12. septembra 2018, Lober, C- 304/17, EU:C:2018:701, bod 17, 18). Podľa Súdneho dvora pojem „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, v zmysle čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia sa týka tak miesta, kde vznikla škoda, ako aj miesta, kde došlo k príčinnej udalosti, ktorá viedla k tejto škode, takže žalovaného možno žalovať podľa výberu žalobcu pred súdom jedného alebo druhého z týchto dvoch miest (rozsudok z 9. júla 2020, Verein für Konsumenteninformation, C- 343/19, EU:C:2020:534, bod 23). Tiež ale platí, že pojem „miesto, kde došlo ku skutočnosti, ktorá zakladá nárok na náhradu škody“, uvedený v čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia nemožno vykladať extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa každé miesto, kde môžu byť pocitované škodlivé následky skutočnosti spôsobujúcej škodu, ktorá sa skutočne objavila na inom mieste (rozsudok z 12. septembra 2018, Lober, C-304/17, EU:C:2018:701, bod 23). Súdny dvor k tomu dodáva, že tento pojem sa nevzťahuje na miesto, kde má žalobca bydlisko, alebo na miesto, kde je sústredený jeho majetok, len z dôvodu, že údajne utrpel finančnú ujmu v dôsledku straty časti svojho majetku, ku ktorej došlo v inom zmluvnom štáte (napr. rozsudky z 10. júna 2004, Kronhofer, C168/02, EU:C:2004:364, bod 21, ako aj zo 16. júna 2016, Univsal Music International Holding, C- 12/15, EU:C:2016:449, bod 35). Vzhľadom na uvedenú judikatúru Súdneho dvora preto samotná skutočnosť, že žalobca má bydlisko v Slovenskej republike sama o sebe nezakladá a nemôže zakladať právomoc tunajších súdov v zmysle čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia napriek tomu, že na území Slovenskej republiky pocituje žalobca škodlivé následky, no k škode zjavne došlo v inom členskom štáte (cit. rozsudok C-304/17, bod 23). Iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali založenie právomoci podľa čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel Ia zo žaloby nevyplývajú. Preto s poukazom na čl. 4 ods. 1 nariadenia Brusel Ia je súd názoru, že, keďže nebol preukázaný opak, právomoc konať v danej veci majú sudy Bulharskej republiky. V prípade oboch žalovaných nárokov ide teda o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky a preto súd nemal inú možnosť než podľa čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel Ia samostatným výrokom vysloviť, že súd nemá právomoc a konanie zastavil podľa § 9 CSP v spojení s § 161 ods. 2 CSP.

4. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že vzhľadom na to, že podaním žaloby na súd, ktorý vo veci nemá právomoc zaviniť žalobca z procesného hľadiska zastavenie konania, patrila by s poukazom na § 256 ods. 1 CSP náhrada trov konania žalovanému. Súd prvej inštancie ale z obsahu súdneho spisu zistil, že žalovanému žiadne trovy nevznikli, preto v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodol tak, že sa žalovanému náhrada trov konania nepriznáva (porov. R 72/2018, uznesenie NS SR z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018).

5. Proti napadnutému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, uvádzajúc, že ako občan Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, členskej krajiny Európskej únie, si otvoril účet na platforme nexo.io v novembri 2018. V období od februára 2019 do februára 2020 som vykonal na svoj účet viacero vkladov kryptomien v bitcoinoch, v ethereum a v NEXO tokenoch, pričom prostredníctvom služby Crypto Credit som prijal od NEXO (ďalej v tomto texte pre označenie prevádzkovateľa služieb dostupných na stránke <<https://nexo.io>> len súhrnné označenie „NEXO“) (spotrebiteľské) úvery. Dňa 14.02.2019 čerpal prvú pôžičku (spotrebiteľský úver) vo výške 11.000 USD (slovom: jedenásttisíc amerických dolárov). Od 15.02.2019 do 22.04.2020 som celkom zaplatil úroky vo výške 4.298,29 USD (slovom: štyritisícdeväťdesiatosem amerických dolárov a 29 centov). NEXO však dňa 13. marca 2020 zlikvidovalo väčšinu mojej kryptomeny, a to bez

akéhokoľvek predchádzajúceho upozornenia, pričom v priebehu prvých 3,5 hodín od 13. marca 2020, NEXO vzalo všetky bitcoiny, ethereum a väčšinu kryptomien NEXO uložených na mojom účte a použila ich na splatenie väčšiny mojich ešte nesplatených (spotrebiteľských) úverov bez ohľadu na to, že tieto (spotrebiteľské) úvery neboli ešte vôbec splatné. V dôsledku tejto nezákonnej činnosti NEXO som stratil vlastníctvo 681,3705487 Ethereum; 2,11300716 bitcoinov a 222 000 tokenov kryptomeny NEXO. V žiadnom prípade sa nejednalo o kúpu akcií, ale o poskytnutie úveru / úverov jednak v kryptomene USDT a jednak prevodom aj na účet vedený vo VÚB a.s. Vzhľadom na to, že žalovaný na základe existujúceho úverového vzťahu dňa 13.03.2020 uvedené kryptomeny vo vlastníctve navrhovateľa speňažil a použil na splatenie existujúceho úveru, aj keď na to nebol oprávnený, mal navrhovateľ za to, že ide predovšetkým o plnenia v súvislosti s týmto úverovým vzťahom a teda je jednoznačne daná právomoc súdu podľa čl. 18 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 351, 20.12.2012, p.1) v platnom znení (ďalej len „nariadenie Brusel la“).

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovný a uviedol, že žiada, aby odvolací súd napadnuté znesenie zrušil v celom rozsahu a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, prípadne vo veci konal sám a rozhodol v celom rozsahu v prospech žalobcu.

7. Odvolací súd, viazaný rozsahom (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

8. Súd prvej inštancie vo veci samej riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 ods. 1, 2, 3 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti návrhu, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 CSP.) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí aj náležite, jasne výstižne odôvodnil (§ 220 ods. 1, 2 CSP).

Ako už správne konštatoval súd prvej inštancie - žalobca odkázal na spotrebiteľskú zmluvu so žalovaným, a v podstate sa jednalo o kúpu akcií spoločnosti NEXO, takže išlo podľa súdu o obchodný vzťah, V žalobe síce žalobca tvrdil, že čerpal spotrebiteľské úvery, ale samotná žaloba sa týka vydania (vrátenia) kryptoaktív - petit žaloby, ktoré na počiatku žalobca zložil u žalovaného ako na spôsob vkladu. Teda žaloba, ak by aj vychádzala zo spotrebiteľského vzťahu medzi stranami, netýka sa plnení z daných úverových zmlúv, ale výlučne ide o plnenia titulom vkladov, ktoré žalobca vykonal na počiatku celého vzťahu so žalovaným. Žalovaný zakladá pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného len o svoj názor t. j. nie je preukázaná, ani osvedčená legitímácia, pričom na ďalšej strane zápisnice o trestnom oznámení výslovne uvádza, že nedisponuje žiadnou zmluvou, všetko bolo online, nič nepodpisoval, ani nič nevie doložiť, t. j. ani zmluvu o zriadení účtu, ani zmluvu o poskytnutí úveru. Za týchto okolností súd prvej inštancie nemal ani len základným spôsobom osvedčenú existenciu takého vzťahu, ktorý by zakladal záver, že vzťah medzi stranami (resp. vo vzťahu k žalovanému, ktorý je žalovaným podľa názoru žalovaného) je vôbec nejaký zmluvný vzťah, nie to ešte vzťah spotrebiteľský, čiže vzťah, ktorý by zakladal založenie právomoc tunajšieho súdu podľa čl. 18 ods. 1 nariadenia Brusel la. Založenie právomoci podľa ustanovenia čl. 18 ods. 1 Brusel la predstavuje výnimku z pravidla a takúto výnimku ako takú treba vykladať reštriktívne. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že za týchto okolností právomoc tunajšieho súdu podľa čl. 18 ods. 1 nariadenia Brusel la nie je možné nijako založiť a je dôvodné vo vzťahu k uvedenému nároku konštatovať absenciu právomoci tunajšieho súdu. Rovnako správne súd prvého stupňa vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora vyhodnotil skutočnosť, že žalobca má bydlisko v Slovenskej republike a to samo o sebe nezakladá a nemôže zakladať právomoc tunajších súdov v zmysle čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel la napriek tomu, že na území Slovenskej republiky pociťuje žalobca škodlivé následky, no k škode zjavne došlo v inom členskom štáte. Iné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali založenie právomoci podľa čl. 7 ods. 2 nariadenia Brusel la zo žaloby nevyplývajú. Preto s poukazom na čl. 4 ods. 1 nariadenia Brusel la bol súd prvej inštancie zhodne s názorom odvolacieho súdu názoru, že, keďže nebol preukázaný opak, právomoc konať v danej veci majú súdy Bulharskej republiky.

9. Odvolací súd konštatuje, zhodne s názorom súdu prvej inštancie, že prípade oboch žalovaných nárokov ide teda o neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky a preto súd prvej inštancie nemal inú možnosť než podľa čl. 28 ods. 1 nariadenia Brusel la samostatným výrokom vysloviť, že súd nemá právomoc a konanie zastavil podľa § 9 CSP v spojení s § 161 ods. 2 CSP.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní súd vzhľadom na to, že potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi priznal v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP, § 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).